

Duygusal Şantaj Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi¹

Adaptation of the Emotional Blackmail Scale into Turkish and Examination of Its Psychometric Properties

Sayfa | 1131

Meliha KAHRAMAN , Uzm. Psk. Dan., melihakahramann@gmail.com

F. Ebru İKİZ , Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, ikizef@gmail.com

Geliş tarihi - Received: 25 Ağustos 2023
Kabul tarihi - Accepted: 10 Ekim 2023
Yayın tarihi - Published: 28 Aralık 2023

¹ İlk yazarın, ikinci yazar akademik danışmanlığında yürütülen, yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir. Kahraman, M. ve İkiz, F.E. (2023). Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(2)*, 1131-1154.
DOI. 10.51460/baebd.1350019

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Öz. Duygusal şantaj, yakın ilişkiler bağlamında, talepleri ve arzuları karşılanmayan tarafın, diğer tarafı açık veya örtülü şekilde tehdit etmek suretiyle güç kullanma biçimidir. Bu çalışma, Forward (1997) tarafından geliştirilen ve daha sonra Chen (2009) tarafından revize edilen Duygusal Şantaj Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması amacıyla taşımakta olup, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın katılımcı grubunun %71.2'si kadın ve %28.7'si erkektir, böylece katılımcı grubu 243 kadın ve 98 erkek olmak üzere toplamda 341 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 21.9 olarak hesaplanmış olup, yaşları 18 ile 40 arasında değişmektedir. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin %54'lük bir oranda duygusal şantaj düzeyini yansıttığı görülmüştür. Ayrıca, doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin orijinal yapısını koruyarak 3 alt boyut ve 14 madde içerdiği belirlenmiştir. Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği ve Duygusal Öz Yeterlik Ölçeği ölçüt bağlantılı geçerlik analizinde kullanılmıştır. Yapılan güvenilirlik çalışmaları sonucunda, tüm ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin bireylerin duygusal şantaj seviyelerini değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir psikolojik ölçüm aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ölçek, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, duygusal şantaj.

Abstract. Emotional blackmail is a form of using power in the context of close relationships, where the party whose demands and desires are unmet resorts to threatening the other party, either explicitly or implicitly. This study aims to adapt the Emotional Blackmail Scale, developed by Forward (1997) and later revised by Chen (2009), into Turkish, and to examine its validity and reliability. The participant group of the study consists of a total of 341 university students, with 243 females (71.2%) and 98 males (28.7%). The average age of the participants is calculated as 21.9, ranging from 18 to 40 years. The results of exploratory factor analysis indicate that the scale reflects emotional blackmail levels to a significant extent, accounting for 54%. Additionally, through confirmatory factor analysis, the scale's original structure is confirmed, revealing 3 subscales and 14 items. The Perceived Emotional Abuse Scale and the Emotional Self-Efficacy Scale were employed for criterion-related validity analysis. As a result of reliability assessments, the Cronbach's alpha coefficient for the entire scale was computed as .84. These findings underscore that the Emotional Blackmail Scale is a valid and reliable psychological measurement tool for evaluating individuals' levels of emotional blackmail.

Keywords: Scale, adaption, validity, reliability, emotional blackmail.

Extended Abstract

Introduction. Emotional blackmail is defined by Forward (1997) as a form of manipulation that occurs when an individual, whose expectations and desires remain unfulfilled within a relationship, employs direct or indirect threats against the other person. Those exposed to emotional blackmail within a relationship often describe themselves as manipulated, frustrated, angered, defeated, and burdened with guilt. As they relinquish their own aspirations to appease the other person, feelings of shame and resentment tend to dominate (Kahraman, 2022). Furthermore, individuals experiencing emotional blackmail in their relationships deeply feel three fundamental emotions. The primary of these emotions is fear, followed by a sense of responsibility and obligation. The third emotion is guilt. Upon examining studies related to emotional blackmail in Turkey, it becomes apparent that this concept has not yet been explored in the literature. Therefore, a significant aspect of this research is to introduce the concept of 'emotional blackmail' to the Turkish literature. The absence of studies related to this concept in the literature highlights the necessity of introducing the concept to the field and developing a relevant measurement tool.

Method. The process of adapting the scale involves calculating content validity ratios and indices, conducting reliability analyses, and carrying out experiments with a sample group that aligns with the target audience. This encompasses both qualitative and quantitative methodologies. In the study aimed at adapting the Emotional Blackmail Scale into Turkish, a non-random sampling method was employed for sample selection. The data collection tools used included the Information Form, Emotional Blackmail Scale, Perceived Emotional Abuse Scale for Adults, and Emotional Self-Efficacy Scale. Data analysis was performed using SPSS23 and AMOS24 software. The analytical techniques utilized encompassed correlation coefficients, dependent sample t-tests, Kaiser-Meyer-Olkin measurements, Bartlett tests, as well as exploratory and confirmatory factor analyses.

Results. In the process of adaptation, the first step involved seeking expert opinions to ensure content validity in the translation process. The original scale items were sent to four different field experts proficient in both Turkish and English. These experts were instructed to translate only the scale items into Turkish while retaining the original wording. By merging these translated versions, a preliminary Turkish form was created. Upon assessing the results of correlation and t-test analyses, no item exhibited issues in both evaluations. Consequently, attention was directed toward investigating the correlation coefficients of potentially problematic items identified through the dependent sample t-test. The statistical significance of these values confirmed the linguistic equivalence of the scale items. Exploring the outcomes of the exploratory factor analysis, it was found that the Emotional Blackmail Scale comprised three dimensions and a total of 14 items. Significantly, the scale accurately represented the extent of emotional blackmail at a notable rate of 54%. The Cronbach's alpha coefficient for the scale measured at 0.84, highlighting the scale's commendable reliability. The fact that the obtained values exceeded the threshold of 0.60 undeniably indicated the scale's robustness as a highly dependable psychological measurement tool.

Discussion and Conclusion. To ensure linguistic accuracy and alignment with the original version, content validity was guaranteed through expert consultations. Upon jointly scrutinizing the results of both correlation and t-test analyses, it was ascertained that no problematic items existed, and

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

linguistic equivalence was upheld in the scale items. With the validation for conducting exploratory factor analysis on the Emotional Blackmail Scale established, the application of this method revealed that the scale maintained its original construct, comprising 3 dimensions and 14 items. To assess discriminant validity, a study was conducted by scrutinizing gender-based disparities within participant data, unveiling higher emotional blackmail levels in male participants compared to their female counterparts. Subsequently, reliability analyses were conducted, affirming the scale's standing as a reliable measurement tool. Through the Turkish adaptation pursued in this study, the Emotional Blackmail Scale aptly gauges the levels of emotional blackmail experienced within intimate relationships. Following the Turkish adaptation, and with thorough evaluations of validity and reliability, the Emotional Blackmail Scale comprises 3 sub-dimensions—threat, remorse, and blame—encompassing a total of 14 items. Elevated scores on this 5-point Likert-type scale correlate with heightened levels of emotional blackmail. Scale scores range from 0 to 56.

Giriş

Kendilerini kullanıldığı, yönlendirildiği ve isteklerine engel olduğu hissiyle tanımlanan bireyler, Forward (1997) tarafından tanımlanan duygusal şantajın özünde yer almaktadır. Bu tür bir manipülasyon, bir ilişkide beklentileri karşılanmayan ve arzuları yerine getirilmeyen tarafın, diğer tarafı doğrudan veya dolaylı olarak tehdit etmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Duygusal şantaja maruz kalan bireyler, bu tür bir ilişkide kendilerini öfkeli, yenilmiş, suçlu ve kullanılan taraf olarak değerlendirme eğilimindedir. Bu durum, kendi arzularından vazgeçerek diğer kişiyi memnun etmeye çalışmanın sonucunda utanma ve içselleştirme duygularının baskın hale gelmesine yol açmaktadır (Kahraman, 2022). Bu durumun yanı sıra, duygusal şantaja maruz kalan bireyler üç temel duyguyu deneyimlemektedir. Bu temel duygulardan ilki korkudur. Korku, insanların hayatta kalmasına yardımcı olan en temel duygulardan biridir ve bireyler çok erken yaşlarda korku duygusunu öğrenmeye başlamaktadır. Bireyler yaşları ilerledikçe, çevrelerine ve yaşama dair farklı korkular geliştirmektedir. Duygusal şantaj yapan kişiler, yani şantajcılar, bu korkuları kendi amaçları doğrultusunda manipülasyon aracı olarak kullanmaktadır. Örneğin, bir ilişkideki kadın, eşini ve ilişkinin getirdiği faydaları kaybetmekten korktuğu için istemediği halde eşinin tüm isteklerini yerine getirebilmektedir. Bir tarafın korku hissi güçlenip ağırlaştıkça, boyun eğme ve itaat davranışları belirgin hale gelmektedir. Bu davranışların yoğunluğu arttıkça, duygusal şantajcı da tehditlerini artırarak sağlıklı bir ilişkide gereken kişisel özgürlük alanını tamamen kaybedebilmektedir (Austin, Farrelly, Black & Moore, 2007).

Duygusal olarak manipüle edilen bireyler, duygusal şantajın etkisi altında olduklarında korkunun dışında genellikle ikinci bir duygu olarak sorumluluk ve görev duygusu deneyimlemektedir. Bu duygu, üniversite çağındaki çocuklarının meslek seçimi konusunda ebeveynlerin etkisini arzuladığı durumları düşünerek daha belirgin hale gelmektedir. Ebeveynler ve çocuklar arasında tercih ayrılıkları olduğunda, ebeveynler çocuğun kararını kendi isteklerine uygun şekilde yönlendirmek amacıyla "Görüşlerimizin hiç önemi yok mu?" gibi retorik sorular kullanabilmektedir. Bu durum, bakımını üstlenen ebeveynlere karşı sorumluluk hissedenden bireyin, kendi isteklerine aykırı olsa bile aile tercihlerine uygun bir üniversite seçimi yapmaya zorlanmasıyla açıklığa kavuşmaktadır. Bu aile dinamiği, ilişkiler içinde duygusal şantajın somut bir tezahürünü ortaya koymaktadır. Bu tür dinamiklerin yönlendirilmesinde, kişiler arası etkileşimlerdeki sorumluluk sınırlarını çevreleyen kapsamlı bir anlayış yatmaktadır. Esnek sınırlara sahip ve özsaygısı düşük olan bireyler, bağımlılık ve zorunluluk hissi ile şekillenen bir duygusal eğilim sergilemektedir ve bu durum, duygusal şantaj mekanizmalarına daha yatkın hale gelmelerine neden olmaktadır. Duygusal şantaja maruz kalan bireylerin deneyimlediği üçüncü duygu ise suçluluktur (Abell, Brewer, Qualter & Austin, 2016). Bastin ve diğerleri (2021), toplumsal veya ahlaki normlardan sapmanın neden olduğu içsel sıkıntıyı suçluluk olarak tanımlamaktadır. İkili ilişkiler bağlamında, duygusal şantajcılar ilişki içindeki olumsuz durumları sürekli olarak karşı tarafa atfederler. Bu durum, duygusal şantaja maruz kalan bireyin suçluluk uyandıran duygularla başa çıkmasına yol açmaktadır. "Her şey senin yüzünden ters gitti, bu anlaşmazlık tamamen senin yüzünden oldu, sen bizi mevcut duruma getiren kişisin" gibi suçlayıcı söylemler, sadece karşı tarafı suçlu ilan etmekle kalmayarak, aynı zamanda ilişki içinde duygusal şantajın yayılmasına uygun bir zemin hazırlamaktadır. Daha yapıcı bir yaklaşım, olumlu ve olumsuz

deneyimleri birlikte kabul etmek ve eylemlerin sorumluluğunu paylaşmak yönünde olup, sağlam ve sağlıklı ilişkilerin oluşturulmasında kritik adımlar taşımaktadır (Grieve, 2011).

Alan yazında duygusal manipülasyon ve psikolojik şiddet gibi kavramlar mevcut olsa da, duygusal şantaj terimi bu kavramlardan önemli ölçüde ayrı ve daha kapsayıcıdır. Duygusal şantajın belirgin özelliklerinden biri, şantajcının bireyin hayatında belirgin bir yer işgal etmesidir. Bu aktör, romantik partner ya da eş olabileceği gibi, aynı zamanda anne, baba, kardeş, arkadaş veya işveren de olabilmektedir. Önemli bir konumda bulunan şantajcılar, hedef kişinin kendilerine olan değerini, zayıf noktalarını ve kırılganlıklarını çok iyi bilmektedir. Bu derin bağlar, gerektiğinde manipülasyon aracı olarak kullanılarak kişinin aleyhine dönebilmektedir. Yakın çevresindeki bireyler tarafından böyle bir davranışa maruz kalan kişiler, zamanla kendi algılarını sorgulama eğilimine girebilmektedir. İtaat edildikçe, baskının arttığı hissi ortaya çıkarak kendi hayatlarındaki etki alanlarını yitirdikleri izlenimi oluşabilmektedir. Bu durum, özgüven ve özsaygı seviyelerini olumsuz etkileyerek kişisel bütünlüklerini tehdit edecek bir duruma dönüşebilmektedir. Bireylerin hayatlarındaki kritik anlarını sağlıklı bir şekilde yönetememeleri ve bu deneyimlerin travmatik boyutlara evrilebilmesi, bireyleri duygusal şantajcılara dönüştürmektedir (Grieve & Panebianco, 2013). Anne, baba, partner, eş gibi önemli kişiler tarafından reddedilmek, ayrılıklar, boşanmalar, hastalık veya kayıplar gibi deneyimler, bireylerde yüksek düzeyde endişeye yol açabilmektedir (Yılmaz, 2021). Bu endişeleri hafifletmek amacıyla, birey saldırgan bir tutum sergileyerek, tehditler ve baskılar yoluyla başkalarını boyun eğmeye zorlayarak kendini güçlü hissetmeye çalışmaktadır. Karşı tarafın reddedici davranışları, duygusal şantajcılar için potansiyel bir tehdit olarak görülmektedir. İstenilen sonuç elde edilemediğinde, bu durum duygusal şantajcılar için yetersizlik, terk edilme ve kaybetme duygularıyla ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle, erken çocukluk döneminde yaşanan kaygılı ve güvensiz bağlanma tarzları, yetişkin ilişkilerinde bu şekilde yansımalar gösterebilmektedir (Leahy, 2009). Bu bireyler, çocukluk ve ergenlik dönemlerinde yaşadıkları sınırlayıcı yaşam deneyimleri ve çatışmaları, kriz anlarında başa çıkma mekanizması olarak yeniden canlandırma eğiliminde olmaktadır. Tekrarlama zorlantısı, kader veya negatif sistemik döngü gibi psikodinamik yapılar, çocukluk dönemi travmalarının yetişkinlikte de savunma mekanizmaları olarak tekrarlandığı anlamına gelmektedir (Seki, 2018). Duygusal şantajcılar, isteklerine karşı reddedilme veya dirençle karşılaştıklarında aşırı tepkiler vermektedir. Bu tepkiler genellikle anlık olaylardan ziyade geçmiş deneyimlere verilen bir tepki olarak ortaya çıkmaktadır (Chiang ve Gozali, 2019). Örneğin, karısı başkalarıyla iş yemeğine gitmeye karar verdiğinde aşırı tepki gösteren bir eş, aslında küçükken terk eden annesine verdiği tepkiyi yinelemiş olabilir, bu da onun daha önce yaşadığı bir eksiklik hissini yeniden canlandırabilir. Duygusal şantajcı birey, sadece kendi isteğini elde etmeye odaklanarak eylemlerinin sonuçlarını düşünmeden hareket etmektedir. Kendini güçlü göstermek ve ilişkide otoritesini sağlamlaştırmak amacıyla saldırgan tutum sergilemektedir (Durmuş, 2021). Duygusal şantajcı bireyler, sürekli olarak karşı tarafı kontrol etmeye çalışmakta ve karşı tarafın hayır demesine rağmen ne olursa olsun ısrarını sürdürmektedir. Bu bireyler sorunların sorumluluğunu almaktan kaçınmakta ve sonuçlarına bakmaksızın kendi isteklerini yerine getirmek için ellerinden geleni yapmaktadır (Al-kreimeen, Alghafary ve Samawi, 2022).

Duygusal Şantaj İle İlgili Araştırmalar ve Kullanılan Ölçekler

Duygusal Şantaj kavramıyla ilgili geçmişten günümüze pek çok kitap yayınlanmış ve konunun önemine ilişkin birçok noktaya değinilmiştir. Örneğin kavramın ilk ortaya atıcısı Forward (1997), duygusal şantajı "bir ilişkide istek ve beklentileri karşılanmayan bir tarafın diğerini tehdit etmesi" olarak tanımlamıştır. Bu tehditlerin, genellikle duygusal manipülasyon ve baskı yoluyla gerçekleştirildiğine vurgu yaparak çalışmasında duygusal şantajın ilişkilerdeki etkilerini ve dinamiklerini açıklamıştır. Simon (2008) ise "Zehirli Sevgili" adlı kitabında duygusal şantajın çeşitli yönlerini ele alarak insanların nasıl duygusal şantaja maruz kaldığını, şantajcılarının taktiklerini ve bu durumdan nasıl kurtulabileceklerini anlatmaktadır. Hart (2015), "Duygusal Manipülasyon" adlı kitabında duygusal şantajı detaylı bir şekilde inceleyerek duygusal şantajın nasıl çalıştığını, insanların nasıl manipüle edildiğini ve duygusal şantajın ilişkiler, aile ve iş hayatına olan etkilerini açıklamaktadır (Khalifeh vd., 2015). Forward (2021) ise "Sevgisiz Anneler" adlı kitabında aile içi duygusal şantajı ele almaktadır. Anne-kız ilişkisini merkeze alan bu kitapta, duygusal şantajın nasıl nesiller arası geçiş yaptığını ve nasıl sonuçlar doğurabileceğini incelemektedir. Friedman (2013) "Başkalarını Kontrol Etme Sanatı: Duygusal Şantaj" adlı kitabında duygusal şantajın nasıl tanımlanacağını, nedenleri ve sonuçlarını anlatarak duygusal şantajın nasıl önlenebileceğine dair stratejiler sunmaktadır (Stein ve diğerleri, 2013). Bu kitaplar bilgilendirme niteliğinde olup kavramla ilgili herhangi bir bilimsel içerik sunmamaktadır. Duygusal şantaj kavramıyla ilgili yazılan makalelerin çoğu da kavramın tanıtılmasını amaçlamaktadır. Kavramın literatüre tanıtılmasının yanı sıra geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının kullanılarak bilimsel bir araştırmanın yapıldığı çalışmalar sınırlıdır. Örneğin Engel (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, duygusal şantajın duygusal istismarın temelini oluşturduğu tartışılmaktadır. Araştırmacı, duygusal şantajın nasıl manipülatif bir güç aracı olarak kullanıldığını ve istismarın özünde nasıl yer aldığını inceleyerek önleme adına bazı önerilerde bulunmuştur. Frazier ve Fite (2016) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise, insanların ilişkilerindeki kontrol dinamikleri ile depresif semptomlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Duygusal şantajın, ilişkisel kontrolün bir yönü olarak nasıl etkiler yaratabileceği üzerinde durulmuştur. Preston ve De Waal (2002) tarafından yapılan bir çalışmada empati kavramı üzerinde durulmaktadır ve duygusal şantajın empatiyle nasıl ilişkilendirilebileceği tartışılmaktadır. Empatinin ve duygusal şantajın insan davranışlarındaki rolü üzerinde odaklanılmıştır. Strube ve Barbour (1983) tarafından yapılan araştırmada, çocukların yardım davranışlarını etkileyen faktörler üzerinde durulmuştur. İnsanların duygusal şantaj taktiklerini nasıl kullanarak başkalarına yardım etmeye zorlayabileceği incelenmiştir. Newton ve Gavin (2016) tarafından yapılan bir çalışmada, çocukluk döneminde duygusal şantajın nasıl akademik başarıyı etkileyebileceği incelenmiştir. Araştırmacılar, duygusal istismarın uzun dönemli sonuçlarını analiz ederek, duygusal şantajın bireylerin öğrenme ve performans süreçleri üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Blegen ve diğerleri (1993) ise duygusal şantajın karar verme süreçleri üzerindeki etkilerine odaklanmıştır. Duygusal şantajın, insanların karar verme süreçlerinde duygusal bir baskı unsuru olarak işlediğini belirtmişlerdir. Orchowski ve diğerleri (2012) ise yaptıkları araştırmada, duygusal şantajın kadınların şiddet mağduriyeti üzerindeki rolünü incelemişlerdir. Araştırmacılar, duygusal şantajın cinsel şiddet ve saldırganlıkla ilişkisini anlamak için geniş bir bağlam içinde inceleme yapmıştır. Thompson ve Walker (1989) ise duygusal şantajın cinsiyet üzerindeki etkilerini incelemiş cinsiyet rolleri, ilişkisel dinamikler ve duygusal şantajın farklı cinsiyetler üzerinde farklı sonuçlar doğurabileceğini belirtmiştir.

Türkiye'deki araştırmalara bakıldığında, duygusal şantaj kavramının literatürde henüz yeterince ele alınmadığı gözlemlenmektedir. Tekin (2022) tarafından yapılan bir derleme çalışmasında, işyerinde yaşanan mobbing olaylarının sağlıklı iletişim uygulamalarıyla nasıl önlenebileceği üzerine odaklanılırken, duygusal şantaj kavramı, duygusal tiranlık alt boyutu olarak bahsedilmiş, ancak bu kavramla ilgili detaylı bir açıklama yapılmamıştır. Aybar (2022) ise öğretim üyelerinin karar verme tarzları ile makyavelist kişilik tipleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bu çalışmada, yurt dışında yapılan çalışmalara referans verilerek, duygusal şantajın bir tür kişilik özelliği olarak kabul edildiği ve kısa bir şekilde tanımlandığı görülmektedir. Kılıçarslan ve diğerleri (2019) tarafından ise ortaokul öğrencilerinin saldırganlık eğilimlerini inceledikleri bir araştırma yapılmıştır. Ebeveynlere yönelik gerçekleştirilen bu araştırmada ebeveynlik algıları ve aile ilişkileri şiddetsiz karşı koyma programı kullanılarak incelenmiştir. Bu çalışmada, öğrencilerin kaçma tehdidi içeren davranışlarının duygusal şantaj olarak nitelendirildiği belirtilmiştir. Fındıklı (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, metropolleşmenin insan davranışlarına etkileri tartışılmış ve duygusal şantaj, sözel olmayan iletişim araçlarıyla karşıdaki kişiye gözdağı vermek veya olumsuz mesaj iletmek amacıyla kullanılan pasif-agresif bir psikolojik şiddet şekli olarak tanımlanmıştır. Öcel (2011) tarafından yürütülen bir araştırmada ise dolaylı saldırgan davranışların cinsiyet farklarına göre nasıl değiştiği üzerine odaklanılmıştır. 420 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilen bu çalışmada, diğer kişileri istenmeyen bir davranışı yapmaya zorlama amacıyla kullanılan duygusal şantajın daha karmaşık bir manipülasyon yöntemi olarak tercih edildiği belirtilmiştir. Bu çalışmada, duygusal şantajın genel tanımının kullanıldığı ve bu tanımın kısıtlı olduğu görülmektedir.

Tüm bu çalışmalar incelendiğinde duygusal şantaj kavramının genel olarak anlaşılmasının ve bu konudaki farkındalığının artırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Konuyla ilgili yapılacak bir çalışma, insanların duygusal şantajın ne olduğunu, nasıl tanımlanabileceğini ve nasıl ortaya çıkabileceğini anlamalarına yardımcı olabilir. Duygusal şantajın ilişkilerde nasıl etkiler yaratabileceğini anlamak, insanların daha sağlıklı ve destekleyici ilişkiler kurmalarını sağlayarak manipülasyonu tanımlamalarına ve bununla başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Böylece duygusal şantaj mağdurları, bu tür davranışların neden olduğu psikolojik stres ve olumsuz duygusal etkilerle mücadele edebilir. Bilimsel çalışmalar, duygusal şantajın kişilerin psikolojik sağlığına olan etkilerinin anlaşılmasına yardımcı olarak terapi ve destek hizmetleri geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Sağlık hizmetleri, psikoterapi, rehberlik ve koçluk gibi alanlarda çalışan profesyoneller, duygusal şantajın etkileri ve nasıl ele alınabileceği konusunda bilgi sahibi olmalıdır. Bilimsel çalışmalar, profesyonellerin bu konuda daha etkili bir şekilde çalışmalarına yardımcı olabilir. Tüm bu nedenlerden dolayı, emotional blackmail kavramıyla ilgili bilimsel çalışmalar, bireylerin daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına, psikolojik sağlıklarını iyileştirmelerine ve manipülasyona karşı daha dirençli hale gelmelerine katkı sağlayabilir. Ayrıca duygusal şantaj ile ilgili Türkiye'de yapılan çalışmalar incelendiğinde kavramın genelde farklı kavramlar yerine kullanıldığı ve net bir tanımının olmadığı görülmektedir. Herhangi bir net tanım veya içerik olmadığı gibi kişilerin duygusal şantaj düzeylerini ölçen bir psikometrik ölçme aracı da bulunmamaktadır. Bu araştırmanın en önemli noktası 'duygusal şantaj' kavramını Türk alan yazınına kazandırmaktır. Literatürde kavramla ilgili hiçbir çalışma bulunmaması kavramın alana kazandırılması ve ilgili ölçme aracı geliştirilmesi zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Duygusal şantaj kavramının ayrıntılı açıklanması ve bir ölçme aracının geliştirilmesinin başta Psikoloji ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık olmak üzere tüm alanlara faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Ölçek uyarlama sürecinde kapsam geçerliği oran ve indekslerinin hesaplanması ayrıca güvenilirlik analizlerinin gerçekleştirilerek hedef kitleye uygun bir örneklem grubunda deneme yapılması hem nitel hem nicel süreçleri içinde barındırmaktadır (Yurdagül ve Aşkar, 2008).

Örneklem

Duygusal Şantaj Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması çalışması sırasında, örneklem seçiminde kolay örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay örnekleme yaklaşımı, araştırmacının zaman ve çaba tasarrufu sağlamak amacıyla daha ulaşılabilir katılımcıları seçtiği bir yöntem olarak tercih edilmiştir (Baltacı, 2018). Araştırmanın ilk adımında, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin dilsel eşdeğerlik çalışması için farklı üniversitelerde eğitim gören 46 İngilizce bölümü öğrencisine ulaşılmıştır. Bu öğrencilere, ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları arasındaki dil uygunluğunu değerlendirmek amacıyla önce orijinal İngilizce form, ardından 3 hafta sonra Türkçe form çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Dilsel eşdeğerlik çalışması tamamlandıktan sonra, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirmek için Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerine ulaşılmıştır. Örneklem büyüklüğü, faktör analizi için kritik bir faktör olduğundan, her madde için en az 20 katılımcının önerildiği bir örneklem büyüklüğü seçilmiştir (Andrew, Pedersen ve McEvoy, 2011). Bu şekilde araştırma, katılmaya gönüllü olan 98 erkek ve 243 kadın olmak üzere toplamda 341 üniversite öğrencisiyle yapılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 21.9 olarak hesaplanmıştır. Romantik ilişkisi olduğunu belirten 123 katılımcı (%36.2), romantik ilişkisi olmadığını ifade eden ise 218 katılımcı (%63.9) olduğu tespit edilmiştir. Demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Coğrafi bölgelere göre dağılım

Coğrafi Bölge	f	%
Ege Bölgesi	155	45.50
Akdeniz Bölgesi	29	8.50
İç Anadolu Bölgesi	39	11.40
Doğu Anadolu Bölgesi	35	10.30
Karadeniz Bölgesi	21	6.20
Marmara Bölgesi	33	9.70
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	29	8.30

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin yarısına yakınının ege bölgesinden olduğu görülmektedir. Ege bölgesini sırasıyla iç anadolu ve doğu anadolu bölgesi takip etmektedir. Öğrenim görülen fakültele göre dağılım Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.
Öğrenim görülen fakülterlere göre dağılım

Fakülteler	f	%
Eğitim	155	42.20
Sağlık Bilimleri ve Tıp	73	21.40
İktisadi- İdari Bilimler ve Hukuk	54	15.80
Mimarlık ve Mühendislik	26	7.60
Ticari Bilimler ve Ziraat	11	3.20
Fen Edebiyat	33	9.70

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin yarısına yakınının eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesini sırasıyla sağlık bilimleri-tıp ve iktisadi idari bilimler-hukuk takip etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan ölçme araçlarına ait psikometrik bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Bu anket, araştırmacılar tarafından ilgili literatüre dayanarak oluşturulmuş ve katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Formda cinsiyet, yaş, yaşanan coğrafi bölge, öğrenim görülen fakülte ve bölüm, romantik ilişkisi olma değişkenlerine ait sorular yer almaktadır.

Duygusal Şantaj Ölçeği

Katılımcıların duygusal şantaj düzeylerini belirleyebilmek amacıyla orijinali Forward (1997) tarafından geliştirilen 'Emotional Blackmail' ölçeğinin revizesi Chen (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek 14 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Tehdit, vicdan azabı ve suçlama alt boyutlarına ait güvenilirlik katsayıları sırayla .86, .75 ve .77 bulunmuştur (Liu, 2010). Ölçek 5'li likert tipinde olup tersten puanlanan madde yoktur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan '0' ve en yüksek puan '56'dır. Ölçekten alınan puan arttıkça bireyin algıladığı duygusal şantaj düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları mevcut araştırma dâhilinde gerçekleştirilmiştir. Duygusal Şantaj Ölçeğinin Standardizasyon işlemi için 'Yetişkinler İçin Algılanan Duygusal İstismar' ve 'Duygusal Öz-Yeterlik' ölçeklerinden yararlanılmıştır.

Yetişkinler İçin Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği

Yetişkin bireylerin algıladıkları duygusal istismar seviyelerini değerlendirmek amacıyla Ersanlı, Yılmaz ve Özcan (2013) tarafından geliştirilen bu ölçek kullanılmıştır. Ölçek tek boyutlu olup, toplamda 61 madde içermektedir. 18-30 yaş aralığındaki 200 katılımcıyla yapılan çalışmada, ölçeğin iç tutarlık katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Tekrar test sonuçlarına göre elde edilen korelasyon

katsayısı ise .76 olarak bulunmuştur. Ölçek, 5 puanlık Likert tipinde puanlama sistemine sahiptir. Bu ölçekte toplamda 58 adet olumsuz ve 3 adet olumlu ifade yer almaktadır. Olumlu ifadelerin üçü, ters puanlama yöntemiyle değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan '61' ve en yüksek puan '305'tir. Artan puanlar, bireyin algıladığı duygusal istismar seviyesinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin kapsam geçerliği çalışmasında, 10 farklı uzman görüşüne başvurulmuştur. Yapılan faktör analizi sonucunda, varyansın %40.56'sını açıkladığı gözlemlenmiştir.

Duygusal Öz-Yeterlik Ölçeği

Bireylerin duygusal süreçleri sağlıklı bir şekilde yönetme yeteneklerini ifade eden duygusal öz-yeterliğin ölçülmesi amacıyla Duygusal Öz-Yeterlik ölçeği kullanılmıştır (Kirk, Shutte ve Hine, 2008). Bu ölçeğin Türkçeye uyarlanma çalışması 411 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir (Totan, İkiz ve Karaca, 2010). Orijinal hali tek boyutlu olan ölçeğin, Türkçeye uyarlanma sürecinde 32 madde ve 4 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Ölçekten elde edilen puanlar 32 ile 160 arasında değişiklik göstermektedir. Yapılan analizlerde ölçeğin güvenirlik katsayısının ölçeğin tamamı için .94 olduğu bulunmuştur. Yapı geçerliği değerlendirmesi amacıyla yapılan faktör analizi sonuçlarına göre, toplam varyansın %31.78'ini açıkladığı tespit edilmiştir.

İşlem

İlk olarak çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'dan 67493393-302.08.01-E. 92999 sayılı etik izin alınmıştır. Uyarlanma sürecin bazı işlemler takip edilerek gerçekleştirilmiştir. Sürece ait işlem basamakları; uzman çevirilerine ilişkin içerik geçerliğinin sağlanması, dilsel eşdeğerlik analizinin gerçekleştirilmesi, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin yapılarak ölçeğin yapı geçerliğinin sınanması, ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemiyle ölçeğin uyum geçerliğinin sınanması, ayırt edici geçerlik çalışmasının gerçekleştirilmesi ve ölçeğin güvenirlik düzeyinin hesaplanması olarak sıralanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmanın verileri analiz edilirken SPSS23 ve AMOS24 programları kullanılmıştır. Dilsel eşdeğerlik analizi için, İngilizce ve Türkçe formlardaki maddeler arasındaki uyumu değerlendirmek amacıyla korelasyon katsayıları ve bağımlı örneklem t-testi sonuçları incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini değerlendirmek için açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, Barlett küresellik testi ve Kaiser Meyer Olkin örneklem yeterlik ölçümü gerçekleştirilmiştir. Uyum geçerliğini ölçmek için ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemi kullanılmış ve Pearson korelasyon katsayıları incelenmiştir. Ayırt edici geçerlik çalışmasında cinsiyete göre farklılıkların incelenmesi amacıyla bağımsız örneklem t-testi analizi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirliği ise Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarına bakılarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Aşağıda araştırma kapsamında yapılan analizlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Sayfa | 1142 Uzman Çevirilerine İlişkin İçerik Geçerliliği

Ölçme aracının uyarlama sürecine başlanmadan önce, orijinal ölçeğin sahibinden gerekli izinler alınmıştır. Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması sırasında, dilsel hatalardan arınmış olması ve ölçek maddelerinin taşıdığı anlamları ne kadar yansıttığını değerlendirebilmek için dil eşdeğerliği çalışması gerçekleştirilmiştir. İçerik geçerliliği, ölçekte bulunan maddelerin ölçme aracının amacına uygunluğunu ve içeriği doğru bir şekilde yansıtmaya yeteneğini anlamak amacıyla uzman görüşüne başvurularak tespit edilmektedir (Karasar, 2005). Uyarlama aşamasında, içerik geçerliğinin ilk olarak sağlanması amacıyla çevirilerde uzman görüşüne başvurulmuştur. Ölçeğin orijinal maddeleri, Türkçe ve İngilizce dillerini iyi derecede bilen dört farklı alan uzmanına sunulmuştur. Alan uzmanlarından, ölçek maddelerinin Türkçeye çevirisi yapılırken ölçeği değiştirmeden sadece dilsel çevirileri yapmaları talep edilmiştir. Gelen geri bildirimler doğrultusunda, yapılan tüm çeviriler birleştirilmiş ve geçici bir Türkçe form oluşturulmuştur. Bu geçici Türkçe formun içinde yer alan tüm ölçek maddeleri, anlaşılabilirlik, aynı anlamı yansıtmaya ve çevirinin uygunluğu açısından değerlendirilmiştir. Maddeler tek tek incelenmiş, tartışılmış ve en uygun ifadeler belirlenmiştir. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra, form nihai haliyle şekillendirilmiş ve sonuç olarak Türkçe ölçek oluşturulmuştur.

Dilsel Eşdeğerlik Analizi

Ölçeğin orijinal İngilizce formu farklı üniversitelerde İngilizce öğrenim gören 46 öğrenciye online olarak uygulanmıştır. Uygulamadan üç hafta sonra aynı öğrencilere ölçeğin Türkçe formu gönderilmiştir. İngilizce ve Türkçe formlar arasındaki madde uyumlarını belirlemek amacıyla korelasyon katsayıları incelenmiş ve bağımlı örneklem t-testi sonuçlarına bakılmıştır. İngilizce ve Türkçe ölçek maddeleri arasındaki korelasyon katsayılarına ait değerler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Dilsel eşdeğerlik analizine ilişkin Pearson korelasyon katsayıları

Maddeler (n=46)	r	p	r	p	
m1	.154	.307	m8	.425	.003
m2	.328	.026	m9	-.030	.846
m3	-.002	.987	m10	.353	.016
m4	.059	.695	m11	.451	.002
m5	.316	.032	m12	.307	.038
m6	.311	.036	m13	.760	.000
m7	.366	.012	m14	.538	.000

Dilsel eşdeğerlik çalışmalarında Türkçe ve İngilizce yapılan uygulamalar arasındaki korelasyon katsayılarının her bir ölçek maddesi için anlamlı düzeyde olması beklenmektedir (Dündar, Ekşi ve Kahraman, M. ve İköz, F.E. (2023). Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(2), 1131-1154.*
DOI. 10.51460/baebd.1350019

Yıldız, 2008). Tablo 3 incelendiğinde madde1, madde3, madde4 ve madde9'un anlamlılık düzeyinde sorunlu maddeler olduğu görülmüştür. Bu maddelerin sorununun çözülüp çözülemeyeceğini belirleyebilmek ve dil eşdeğerliği analizini kuvvetlendirmek amacıyla bağımlı örneklem t-testi analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Dilsel eşdeğerlik analizine ilişkin bağımlı örneklem t-testi sonuçları

Maddeler (n=46)	\bar{x}	ss	t	p		\bar{x}	ss	t	p
m1	.196	1.147	1.157	.254	m8	-.152	1.316	-.784	.437
m2	.261	1.144	1.547	.129	m9	.152	1.349	.765	.448
m3	.000	1.247	.000	1.000	m10	.217	1.073	1.374	.176
m4	-.152	1.264	-.816	.419	m11	.261	.828	2.136	.038
m5	-.109	1.140	-.647	.521	m12	-.478	1.329	-2.441	.019
m6	.152	1.115	.926	.360	m13	.239	.639	2.538	.015
m7	-.022	1.273	-.116	.908	m14	-.065	1.124	-.394	.696

Dündar, Ekşi ve Yıldız (2008)'e göre dilsel eşdeğerlik çalışmalarında Türkçe ve İngilizce yapılan uygulamalar arasındaki bağımlı örneklem t-testi sonuçlarının anlamlı düzeyde olması beklenmez. Tablo 4 incelendiğinde madde11, madde12 ve madde13'ün anlamlılık düzeyinde sorunlu maddeler olduğu görülmüştür. Yapılan korelasyon ve t-testi analiz sonuçları birlikte değerlendirildiğinde her iki analizde de ortak olarak sorunlu görünen madde yoktur. Bu sebepten bağımlı örneklem t-testi sonucunda sorunlu görünen maddelerin korelasyon değerlerine bakılmış ve değerlerin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu ve böylece ölçek maddelerinin dilsel eşdeğerliğe sahip olduğu belirlenmiştir.

Yapı Geçerliliği

Dil eşdeğerliği analizi sonrasında, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla ilk olarak açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Analize başlamadan önce, toplanan verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser Meyer Olkin örneklem yeterliliği ölçümü ve Barlett küresellik testi yapılmıştır. Bu ölçümlere ilişkin sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Kaiser Meyer Olkin örneklem yeterliliği ve Bartlett küresellik testi değerleri

Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterliliği	.845
Barlett Küresellik Testi	
Ki Kare	1636,453
sd	91
p	.000

Tablo5 incelendiğinde Duygusal Şantaj Ölçeğine ait veri setinin faktör analizi yapılmaya uygun olduğu görülmüştür (KMO=.845). Toplanan verilerin açımlayıcı faktör analizi için uygun olup

olmadığını ölçmek amacıyla yapılan Barlett küresellik testine göre verinin, hedeflenen örnekleme temsil edip etmediği anlaşılmaktadır (Barlett küresellik testi: 1636.453, $p=.00$). 'p' değerinin anlamlı olması örneklemin temsil yeterliğinin olduğunu açıklamaktadır (Field, 2009). Bu testlerin ardından, üniversite öğrencilerinden toplanan duygusal şantaj ölçeği ile ilgili veri dağılımının faktör analizi yapmaya elverişli olduğu belirlenmiştir.

Açımlayıcı Faktör Analizi

Duygusal Şantaj Ölçeğinin açımlayıcı faktör analizi uygulama sürecinde temel bileşenler analizi ile Varimax Dik Döndürme tekniğine başvurulmuştur. Bu sayede ölçeğin yapısını oluşturan temel (gizil) yapıları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Faktör analizi sürecinde faktör yükü sınırı .35 olarak belirlenmiştir. Bu sınır altında olan maddelerin yapı geçerliğinin düşük olduğundan dolayı, bu sınırın altında olan maddeler göz ardı edilmiştir (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2011). Ölçeğin keşfedilen yapısı ile ilgili faktörler, bu faktörler altında toplanan madde ve yükleri, faktörlerin açıkladıkları varyans oranları ve iç tutarlılık katsayıları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.
Açımlayıcı faktör analizine ilişkin bulgular

Boyutlar	Madde	Faktör Yükü	Faktörün Açıklayıcılığı
Tehdit	<i>m11_İnsanlar bana, 'ya ben ya o' şeklinde alternatifler sunar.</i>	.749	35.103
	<i>m12_İnsanlar, içinde işbirliği olmayan ilişkileri sürdürmez.</i>	.461	
	<i>m13_İnsanlar amaçlarına ulaşmak için beni, kendilerini öldürmekle tehdit eder.</i>	.717	
	<i>m14_İnsanları dinlemezsem onlar benden nefret eder.</i>	.637	
Viddan Azabı	<i>m6_Beni memnun etmek için insanlar, bana özel davranırlar.</i>	.938	10.478
	<i>m7_İnsanlar, benim yardımım olmadan başarılı olamayacaklarını söyleyerek beni suçlu hissettirir.</i>	.522	
	<i>m8_Birinin ihtiyaçlarını karşılamazsam viddan azabı duyarım.</i>	.801	
	<i>m9_İnsanlar, benim bencil olduğumdan ve onları önemsemediğimden şikâyet eder.</i>	.664	
	<i>m10_Kendimi suçlu hissetmem için insanlar, ellerinden gelenin en iyisini yapar.</i>	.725	
Suçlama	<i>m1_Bir istekte bulunurken insanlar, tehditkâr bir dil kullanır.</i>	.893	8.653
	<i>m2_Bir istekte bulunmak için insanlar, tehdit içerikli kelimeler kullanır.</i>	.910	
	<i>m3_Kendi isteklerini elde etmek için insanlar, beni suçlar.</i>	.485	

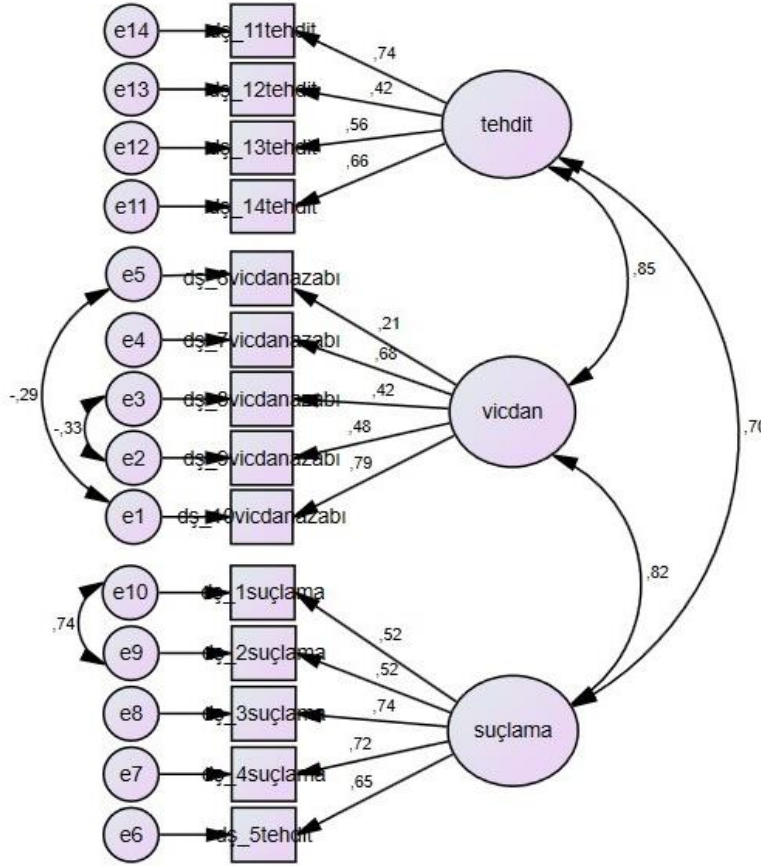

m4_Hatalarıma dikkat çekmek için insanlar, imalarda bulunur.	.640
m5_Beni dinlemezsen, bunun bir sonucu olacaktır.	.517
Toplam	54.234

Tablo 6'da görüldüğü üzere, Duygusal Şantaj Ölçeği, 3 boyut etrafında 14 maddeden oluşmuştur. Ayrıca ölçeğin %54 oranında duygusal şantaj düzeyini temsil ettiği görülmektedir. İlk faktör içerisinde yer alan maddelerde 'isteğini gerçekleştirmek için doğrudan tehdit etme, seçenek sunma gibi gösterip dolaylı yoldan tehdit etme, ya istediğimi yaparsın ya da sonucuna katlanırsın' biçiminde davranış ve söz kalıpları yer almaktadır. Ölçeğin orijinalinde 'threaten' olarak adlandırılan bu alt boyuta orijinaliyle uyum gösterdiği için 'tehdit' alt boyutu adı verilmiştir. Ölçeğin orijinalinde 5 maddeden oluşan bu boyut, Türk örnekleme farklılık göstermiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları bu alt boyutun 4 madde etrafında toplandığını ortaya koymuştur. Tehdit alt boyutu için faktör yükleri .461 ile .749 arasında değişim göstermektedir. Ayrıca bu boyutun tüm ölçeği açıklama oranının ise %35.1 olduğu bulunmuştur. İkinci faktörde ise 'suçlu hissettirme, vicdan azabı çektirme, yaptığı ya da yapmadığı bir şey yüzünden pişmanlık duyma' gibi eylemlerden oluşan maddeler yer almaktadır. Ölçeğin orijinalinde 'remorse' olarak adlandırılan bu alt boyuta orijinaliyle uyum gösterdiği için 'vicdan azabı' alt boyutu adı verilmiştir. 5 maddeden oluşan bu boyutun faktör yükleri .522 ile .938 arasında değişim göstermektedir. Ayrıca bu boyutun tüm ölçeği açıklama oranının ise %10.4 olduğu bulunmuştur. Son faktörde ise bireyin isteklerini elde etmek amacıyla karşısındakini suçlama, tekrarlayıcı arzu ve taleplerde bulunma, dolaylı imalar kullanarak suçu karşısındakine yükleme' gibi eylemlerden oluşan maddeler yer almaktadır. Ölçeğin orijinalinde 'blame' olarak adlandırılan bu alt boyuta orijinaliyle uyum gösterdiği için 'suçlama' alt boyutu adı verilmiştir. Ölçeğin orijinalinde 4 maddeden oluşan bu boyut, Türk örnekleme farklılık göstermiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları bu alt boyutun 5 madde etrafında toplandığını ortaya koymuştur. 5 maddeden oluşan bu boyutun faktör yükleri .485 ile .910 arasında değişim göstermektedir. Ayrıca bu boyutun tüm ölçeği açıklama oranının ise %8.6 olduğu bulunmuştur.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Duygusal Şantaj ölçeğinin açımlayıcı faktör analizi ile yapılarını keşfettikten sonra, ölçeğin gerçekten keşfedilen yapıda olup olmadığını teyit etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. AMOS programından faydalanarak gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizine ait diyagram Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Duygusal şantaj ölçeğine ilişkin yapılan doğrulayıcı faktör analizi

Doğrulayıcı faktör analizi doğrultusunda ölçeğe ait ön uyum indisleri incelenmiş olup, daha sonra artık hatalarda kovaryanslarda birleştirmeler yapılarak uyum indislerini iyileştirme yoluna gidilmiştir. Devamında ise, araştırmada modifikasyon öncesi ve sonrası saptanan ölçüm değerleri referans uyum indisi değerleri ile karşılaştırılmış; modelin ilgili parametreleri ile uyumluluğuna bakılmıştır. Bu sonuçlara ilişkin parametre, saptanan uyum değerleri ile referans kabul aralıkları aşağıdaki tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Araştırmada saptanan ölçüm değerleriyle referans uyum indisi değerlerinin karşılaştırılması

CMIN= 684.842

	Değişiklik öncesi ölçüm değerleri	Değişiklik sonrası ölçüm değerleri	Uyum
CMIN/ sd	5.689	1.903	Mükemmel uyum
P	.000	.000	Uyumlu değil
GFI	.844	.946	Kabul edilebilir
AGFI	.779	.921	Mükemmel uyum

Kahraman, M. ve İkiz, F.E. (2023). Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçe’ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1131-1154.

DOI. 10.51460/baebd.1350019

IFI	.782	.960	Mükemmel uyum
CFI	.780	.959	Kabul edilebilir
RMSEA	.117	.052	Kabul edilebilir

Kaynak: Bryne, 2010; Blunch, 2008

Ki-Kare istatistik değerine ait p anlamlılık düzeyinin anlamlı farklılık göstermemesi beklenir fakat bu değer örneklem büyüklüğünden çok fazla etkilendiği için çoğu uygulamada anlamlı çıktığı görülmüştür ve bu nedenden dolayı bu değer serbestlik derecesine bölünerek kullanılması tercih edilmektedir (Lenz, 2010; Şimşek, 2007). Tablo 7’de görüldüğü gibi, duygusal şantaj ölçeğine ilişkin yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarında genel uyum indislerinden olan CMIN/sd (1.903) değerinin mükemmel uyum gösterdiği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, kabul gören referans değerler incelendiğinde GFI uyum iyiliği indeksinin .90 üzerinde olması iyi bir model göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Munro, 2005). Buna göre GFI (.946) değerinin iyi uyum değerine sahip olduğu görülmektedir. Benzer şekilde AGFI değerini incelediğimizde .90 değerinin üzerinde olması beklenmektedir. Buna göre AGFI (.921) değerinin mükemmel uyum derecesine sahip olduğu görülmektedir. IFI ve CFI değerlerinin de 1’e yaklaştığında iyi uyum gösterdikleri kabul edilmektedir (Arbuckle, Lin ve Mery, 2001). Duygusal Şantaj ölçeğine ait IFI (.960) ve CFI (.959) değerleri incelendiğinde bu çalışmada saptanan değerlerin kabul edilebilir olduğu sonucuna varılmıştır (Bryne, 2010). Diğer yandan, RMSEA (.052) değerinin de 0’a yaklaştığında kabul edilebilir olduğu ifade edildiği için, tespit edilen bu değer de araştırma için uyumlu olduğunu söylemek mümkündür (Blunch, 2008). Ölçeğe ait faktör analizi değerleri incelendiğinde orijinal ölçekte tehdit alt boyutunda yer alan madde 5’in faktör yüklerinin Türk örnekleme suçlama boyutunda toplandığı görülmektedir. Bunun üzerine alt boyutlara ait maddeler yeniden incelenmiş ve ölçeğin tehdit (madde11, madde12, madde13, madde 14), vicdan azabı (madde6, madde7, madde8, madde9, madde10) ve suçlama (madde1, madde2, madde3, madde4, madde5) olmak üzere üç alt boyutlu 14 madde şeklindeki orijinal yapısını koruduğu belirlenmiştir.

Uyum Geçerliği

Duygusal Şantaj ölçeğine ait yapılar faktör analiziyle belirlendikten sonra ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemiyle ölçeğin uyum geçerliği düzeyini incelemek amacıyla Pearson korelasyon katsayılarına bakılmıştır. Eşdeğer ölçek olarak ‘Duygusal İstismar Ölçeği’ ve zıt ölçek olarak da ‘Duygusal Öz-Yeterlik Ölçeği’ kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki korelasyon katsayısı değerleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Ölçme araçlarına ait korelasyon değerleri

Ölçekler	Duygusal Şantaj	Duygusal İstismar	Duygusal Öz-Yeterlik
Duygusal Şantaj	1	.609**	-.212**
Duygusal İstismar		1	-.159**
Duygusal Öz-Yeterlik			1

Tablo 8’de görüldüğü gibi, duygusal şantaj ölçeği ve duygusal istismar ölçeği puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır [$r=.609$, $p<.01$]. Zıt ölçek olarak kullanılan duygusal öz-yeterlik ile duygusal şantaj toplam puanları arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir [$r=-.212$, $p<.01$].

Ayrt Edici Geçerlik

Duygusal şantaj ölçeğinin ayırt edici geçerlik çalışması, cinsiyete dayalı farklılıklar araştırılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin doğrulanmış üç boyutlu yapısı ve toplamı üzerinden cinsiyete göre farklılıkların varlığının veya yokluğunun belirlenmesi için bağımsız örneklem için t-testi analizi kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.
Değişkenlere ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	d
Suçlama	Kadın	243	6.27	3.87	-4.370	339	.000*	0.57
	Erkek	98	9.23	6.22				
Tehdit	Kadın	243	3.99	2.89	-2.818	339	.005*	0.34
	Erkek	98	5.01	3.05				
Vicdan Azabı	Kadın	243	7.38	3.50	.052	339	.958	.00
	Erkek	98	7.36	4.03				
Duygusal Şantaj	Kadın	243	17.64	8.44	-3.807	339	.000*	0.50
	Erkek	98	23.90	15.29				

Yapılan t-testi analizleri sonucunda vicdan azabı alt boyutuna ($t(339)=.052$, $p>.05$) ait ortalamaların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Bunların birlikte suçlama alt boyutunda erkek ($\bar{x}=9.23$) katılımcıların puan ortalamaları kadın ($\bar{x}=6.27$) katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($t(339)=-4.370$, $p<.01$). Buna benzer olarak tehdit alt boyutunda erkek ($\bar{x}=5.01$) katılımcıların puan ortalamaları kadın ($\bar{x}=3.99$) katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($t(339)=-2.818$, $p<.01$). Duygusal şantaj ölçeğine ait toplam puanlar incelendiğinde ise erkek ($\bar{x}=23.90$) katılımcıların puan ortalamalarının kadın ($\bar{x}=17.64$) katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t(339)=-3.807$, $p<.01$). Özetle, erkek katılımcıların duygusal şantaj düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu saptanmıştır. Katılımcıların duygusal şantaj düzeylerinde önemli farkların varlığına ilişkin etki büyüklükleri Cohen d katsayısı formülü kullanılarak belirlenmiştir. Sonuçlar kadın ve erkek katılımcılara ait duygusal şantaj puanlarının orta düzeyde farklılaştığını göstermektedir.

Güvenirlilik Analizi

Yapılan geçerlik çalışmalarının ardından Duygusal Şantaj ölçeğinin güvenilirlik düzeyini hesaplamak için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları incelenmiştir. Bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10.

Ölçeğe ilişkin güvenilirlik katsayıları

Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Tehdit	.686	4
Vicdan Azabı	.770	5
Suçlama	.804	5
Toplam	.841	14

Duygusal şantaj ölçeğinin güvenilirlik düzeyi Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları incelenerek belirlenmiştir. Tehdit alt boyutuna ait değer .68, vicdan azabı alt boyutuna ait değer .77 ve suçlama alt boyutuna ait değer .80 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan değerlerin .60 üzerinde olması ölçme aracının oldukça güvenilirliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. (Kayış, 2008).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, orijinali Emotional Blackmail Scale olan Duygusal Şantaj Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır. Ölçeğin dilsel hatalardan arınık olması ve ölçek maddelerinin orijinal formdaki maddeleri yansıtmaları amacıyla uzman görüşüne başvurularak içerik geçerliği sağlanmıştır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden dört alan uzmanı ölçeğin İngilizce'den Türkçeye çevirisini gerçekleştirmiştir. Alan uzmanlarından gelen geri bildirimler doğrultusunda bir Türkçe form oluşturulmuştur. Elde edilen Türkçe formdaki tüm ölçek maddeleri anlaşılabilirlik, aynı anlamı yansıtmaları ve çevirinin uygunluğu açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen formdaki maddeler titizlikle incelenmiş ve düzenlemeler yapıldıktan sonra ölçeğe son Türkçe hali verilmiştir. Form oluşturulduktan sonra ölçeğin dilsel eşdeğerlik analizini gerçekleştirmek için Türkiye'deki farklı üniversitelerde öğrenimine devam eden 46 İngilizce bölümü öğrencisine çevrimiçi ulaşılmıştır. Bu öğrencilere ilk olarak ölçeğin orijinal İngilizce formu uygulanmış aradan 3 hafta geçtikten sonra Türkçe form gönderilmiştir. İngilizce ve Türkçe formlar arasındaki madde uyumları belirlendikten sonra dil eşdeğerliği analizini kuvvetlendirmek amacıyla bağımlı örneklem t-testi analizi gerçekleştirilmiştir. Yapılan korelasyon ve t-testi analiz sonuçları birlikte değerlendirildiğinde ise sorunlu herhangi bir madde olmadığı, ölçek maddelerinin dilsel eşdeğerliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği analizleri kapsamında ise öncelikle Barlett küresellik testine bakılmış ve Duygusal Şantaj Ölçeğinin açılımlı faktör analizine uygun olduğu belirlenmiştir. Daha sonra açılımlı faktör analizi uygulanmış ve Duygusal Şantaj Ölçeğinin, 3 boyut etrafında 14 maddeden oluştuğu yani orijinal halini koruduğu saptanmıştır. Ayrıca ölçeğin %54 oranında duygusal şantaj düzeyini temsil ettiği belirlenmiştir.

Direkt olarak duygusal şantaj ile ilgili herhangi bir ölçme aracı alan yazında bulunmadığından Türkiye Ölçme Araçları Dizini arama motoru kullanılarak duygusal şantaj kavramına benzer nitelikte olan ölçme araçları incelenmiştir. Bu ölçme araçlarından biri Aydemir (2021) tarafından uyarlama çalışması yapılan Duygusal Manipülasyon Ölçeğidir. Kişinin duygusal zekâ yeteneğini kötüye kullanması olarak tanımlanan bu kavram negatif örgütsel davranış bağlamında incelenmiştir. Kasıtlı bir şekilde manipüle etme davranışını içermesi sebebiyle duygusal manipülasyon, duygusal şantaj kavramından farklılaşmaktadır. Her iki kavram da insan ilişkilerinde zararlı ve sağlıksız davranışlara Kahraman, M. ve İkiz, F.E. (2023). Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(2), 1131-1154.*

işaret etse de duygusal şantaj genellikle suçluluk duygusu yaratma ve baskı yapma üzerine odaklanırken, duygusal manipülasyon daha geniş bir yelpazeyi kapsayarak duygusal kontrol, yönlendirme veya etkileme amacı taşımaktadır. Yılmaz (2018) tarafından geliştirilen İnsan İlişkilerinde Manipülasyon Ölçeği de manipülasyonun duygusal boyutuna odaklanmaktadır. Kurban seçimi, kendini gizleme ve stratejiler gibi boyutlar içeren bu ölçek de duygusal şantajdan farklı değişkenleri ölçmek üzere kullanılmaktadır. Psikolojik şiddet ile ilgili ölçme araçları incelendiğinde ise ölçme araçlarının daha çok iş yeri şiddetine (mobbing) odaklandığı görülmektedir (Çay, 2008; Yatçı Ehi, 2011). Son olarak ise duygusal istismar kavramıyla ilgili ölçme araçları incelenmiştir. Pekdoğan ve Kanak (2019) tarafından geliştirilen ölçekte 3-6 yaş arası çocuğu olan ebeveynlerin duygusal istismar potansiyellerini değerlendirmek hedeflenmiştir. Algılanan Duygusal İstismar Ölçeğinde ise saldırganlık ve incitmeye vurgu yapılmıştır. Çalışmada kadınların duygusal istismara daha çok maruz kaldığı belirtilmiştir (Ersanlı, Yılmaz ve Özcan, 2013). Çalışma sonuçları dolaylı olarak mevcut araştırma bulgularını desteklemektedir. Demirtaş, Sümer ve Murphy (2018) tarafından geliştirilen Çok Boyutlu Duygusal İstismar ölçeği ise daha çok romantik ilişki bağlamındaki duygusal istismara odaklanmaktadır. Duygusal şantaj kavramının kapsamı göz önüne alındığında romantik ilişki, aile ilişkileri ve iş yeri ilişkilerinin tamamını kapsadığı bilinmektedir. Tüm bu ölçme araçları incelendiğinde duygusal şantajın alan yazındaki diğer kavramlardan daha farklı olduğu görülmektedir. Farklı ve Türkçe literatür için yeni olan bu kavramın ölçülmesi için psikometrik bir değerlendirme aracının alan yazına kazandırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Taraflardan birinin kendi isteğini gerçekleştirmek için doğrudan tehdit etme veya seçenек sunma gibi gösterip dolaylı yoldan tehdit etmesi içeriğiyle ilgili maddeler 'tehdit' alt boyutu, suçlu hissettirme, vicdan azabı çektirme, yaptığı ya da yapmadığı bir şey yüzünden pişmanlık duymayla ilgili maddeler 'vicdan azabı' alt boyutu ve bireyin isteklerini elde etmek amacıyla karşısındakini suçlama, tekrarlayıcı arzu ve taleplerde bulunma, dolaylı imalar kullanarak suçu karşısındakine yüklemesiyle ilgili maddeler 'suçlama' alt boyutu olarak belirlenmiştir. Ölçeğin orijinal halinde 4 maddeden oluşan suçlama alt boyutunun Türk örnekleminde 5 madde etrafında toplandığı saptanmıştır. Ardından ölçeğin keşfedilen yapıda olup olmadığını teyit etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve bunun sonucunda ölçeğin uyum indisi düzeylerinin kabul edilebilir olduğu saptanmıştır. Ölçeğin uyum geçerliğinin saptanması amacıyla eşdeğer ve zıt ölçekler kullanılarak ölçüt bağıntılı geçerliği sağlanmıştır. Duygusal şantaj ölçeğinin ayırt edici geçerlik çalışmasının sonuçları ise erkek katılımcıların duygusal şantaj düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Son olarak ölçeğin güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiş ve ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında Türkçe'ye uyarlama çalışması gerçekleştirilen Duygusal Şantaj Ölçeği, bireylerin yakın ilişkilerinde yaşadıkları duygusal şantaj düzeylerini ölçmektedir. Yapılan Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda tehdit, vicdan azabı ve suçlama olmak üzere 3 alt boyuttan oluşan Duygusal Şantaj Ölçeği toplam 14 madde içermektedir. 5'li likert tipinde olan bu ölçekten alınan puanların artması duygusal şantaj düzeyinin arttığına işaret etmektedir. Ölçekten alınan puanlar 0-56 arasında değişmektedir. Gerçekleştirilen tüm analizlerin ışığında elde edilen sonuçlar, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin sağlam bir yapıya sahip olduğunu ve güvenilir bir psikolojik ölçme aracı olduğunu açıkça göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin kullanımının, duygusal şantajı değerlendirmede ve anlamlandırmada etkili ve geçerli bir yol sağladığını göstermektedir. Analizler, ölçeğin teorik temeli ve yapı geçerliği hakkında daha fazla anlayış sunarak, duygusal şantajın anlaşılması, ölçülmesi ve araştırılmasına yönelik çalışmaların

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

sağlam bir temel üzerine inşa edilebileceğini göstermektedir. Ayrıca, bu sonuçlar, ölçeğin farklı popülasyonlarda ve bağlamlarda kullanım potansiyelinin olduğunu ve duygusal şantajın incelenmesine yönelik geniş bir araştırma yelpazesine katkı sağlayabileceğini öne sürmektedir. Bu nedenle, Duygusal Şantaj Ölçeği'nin akademik ve klinik çalışmalarda değerli bir araç olarak kullanılabilirliği sonucuna varmak mümkündür.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Kaynakça

- Abell, L., Brewer, G., Qualter, P., & Austin, E. (2016). Machiavellianism, emotional manipulation, and friendship functions in women's friendships. *Personality and Individual Differences, 88*, 108-113.
- Al-kreimeen, R. A., Alghafary, N. A., & Samawi, F. S. (2022). The association of emotional blackmail and adjustment to college life among warned female students at Al-Balqa University students. *Health Psychology Research, 10*(3), 34109. doi.org/10.52965/001c.34109
- Andrew, D. P., Pedersen, P. M. & McEvoy, C. D. (2019). *Research methods and design in sport management*. Human Kinetics.
- Arbuckle, T. E., Lin, Z., & Mery, L. S. (2001). An exploratory analysis of the effect of pesticide exposure on the risk of spontaneous abortion in an Ontario farm population. *Environmental Health Perspectives, 109*(8), 851-857.
- Austin, E. J., Farrelly, D., Black, C., & Moore, H. (2007). Emotional intelligence, machiavellianism and emotional manipulation: Does EI have a dark side?. *Personality And Individual Differences, 43*(1), 179-189.
- Aybar, S. (2022). Makyavelizmin öğretim üyelerinin karar verme stilleri üzerindeki etkisi: Nicel bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13*(1), 83-97.
- Aydemir, C. (2021). Duygusal manipülasyon ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Global Journal of Economics and Business Studies, 10*(19), 87-94.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(1), 231-274. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/497090>
- Bastin, C., Rakesh, D., Harrison, B. J., Davey, C. G., Allen, N. B., Muller, S., & Whittle, S. (2021). Feelings of shame and guilt are associated with distinct neural activation in youth. *Biological Psychology, 159*, 108025. doi.org/10.1016/j.biopsycho.2021.108025
- Blegen, M. A., Goode, C., Johnson, M., Maas, M., Chen, L., & Moorhead, S. (1993). Preferences for decision-making autonomy. *Image: The Journal of Nursing Scholarship, 25*(4), 339-344.
- Blunch, N. (2008). *Introduction to structural equation modelling using SPSS and Amos*. London: Sage Publications.
- Byrne, B.M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Taylor and Francis Group Publication.
- Chen, S. Y. (2009). Types of customer emotional blackmail perceived by frontline service employees. *Social Behavior and Personality: An International Journal, 37*(7), 895-903. doi.10.2224/sbp.2009.37.7.895
- Chiang, J. C. & Gozali, A. (2019). *Care or hurt? Exploring emotional blackmail on social media based on social capital theory*. Erişim adresi: <https://aisel.aisnet.org/pacis2019/100/>
- Çay, H. (2008). İş yerinde psikolojik şiddet (mobbing) ve bir uygulama. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Demirtaş, E. T., Sümer, Z. H., & Murphy, C. M. (2018). Turkish version of the multidimensional measure of emotional abuse: Preliminary psychometrics in college students. *Violence and Victims, 33*(2), 275-295.
- Durmuş, A. B. (2021). *Korku, korku kültürünün temel öğeleri, korku kültürünün yönetimi*. Korku Sosyolojisi (1. Baskı) içinde. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Dündar, S., Ekşi, H., & Yıldız, A. (2008). Aksiyonda değerler ölçeği dilsel eşdeğerlik geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi, 6*(15), 89-110.
- Engel, B. (2023). *The emotionally abusive relationship: How to stop being abused and how to stop abusing*. John Wiley & Sons.
- Ersanlı, K., Yılmaz, M., & Özcan, K. (2013). Algılanan duygusal istismar ölçeği (ADİÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32*(1), 147-164.

Kahraman, M. ve İkiz, F.E. (2023). Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14*(2), 1131-1154.
DOI. 10.51460/baebd.1350019

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Fındıklı, E. B. (2015). *Metropolde tinsel ve mekânsal ayrışmanın çoğul formları*. Kentsel Dönüşümün Sosyal Boyutu (1. Baskı) içinde. İstanbul: ABE MEDYA Yayıncılık.
- Forward, S. (1997). Emotional blackmail. *Ladies' Home Journal, 144*(5), 134–140.
- Forward, S. (2021). *Sevgisiz Anneler*. İletişim Yayınları.
- Frazer, A. L., & Fite, P. J. (2016). Maternal psychological control, use of supportive parenting, and childhood depressive symptoms. *Child Psychiatry & Human Development, 47*, 384-396.
- Grieve, R. (2011). Mirror mirror: The role of self-monitoring and sincerity in emotional manipulation. *Personality and Individual Differences, 51*(8), 981-985.
- Grieve, R., & Panebianco, L. (2013). Assessing the role of aggression, empathy, and self-serving cognitive distortions in trait emotional manipulation. *Australian Journal of Psychology, 65*(2), 79-88.
- Kahraman, M. (2022). *Anlaşmazlık çözümü, müzakere ve akran arabuluculuk psiko-eğitim programının üniversite öğrencilerinin duygusal şantaj, çatışma eylem stilleri ve duygusal öz-yeterlik düzeylerine etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (No: 734932).
- Karasar, N. (2005) *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Khalifeh, H., Moran, P., Borschmann, R., Dean, K., Hart, C., Hogg, J., ... & Howard, L. M. (2015). Domestic and sexual violence against patients with severe mental illness. *Psychological Medicine, 45*(4), 875-886.
- Kılıçarslan, S., Ördem, S., Taltekin, A., & Ardic, R. (2019). Şiddetsiz karşı koyma programının ebeveynlerin aile ilişkileri ve ebeveynlik algıları üzerindeki etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 45*(45), 211-233.
- Leahy, R. L. (2009). *Resistance: An emotional schema therapy (EST) approach*. In Cognitive Behaviour Therapy (pp. 199-216). Routledge.
- Lenz, E. R. (2010). *Measurement in nursing and health research*. Springer Publishing Company.
- Liu, C. C. (2010). The relationship between employees' perception of emotional blackmail and their well-being. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 5*, 299-303.
- Munro B. H. (2005). *Statistical methods for health care research*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Newton, C., & Gavin, H. (2016). *Studying the long-term psychological effects of emotional abuse experienced in childhood*. The International Institute for Academic Development.
- Orchowski, L. M., Creech, S. K., Reddy, M. K., Capezza, N. M., & Ratcliff, T. (2012). College women's perceived risk to experience sexual victimization: A prospective analysis. *Violence and Victims, 27*(2), 194-214.
- Öcel, H. (2011). Üniversite öğrencilerinde dolaylı saldırganlığın kullanımında cinsiyet farklılıkları. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 28*(2).
- Pekdoğan, S., & Kanak, M. (2019). Validity and reliability study of the scale for emotional abuse potential of parents with children aged 3 to 6. *International Journal of Eurasia Social Sciences, 10*(35), 354-366.
- Preston, S. D., & De Waal, F. B. (2002). Empathy: Its ultimate and proximate bases. *Behavioral and Brain Sciences, 25*(1), 1-20.
- Seki, A. (2018). *Türkiye'de kısa süreli dinamik psikoterapi eğitim programının incelenmesi: Bir durum çalışması* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/627190>
- Simon, G. (2008). *Zehirli Sevgili*. İletişim Yayınları.
- Sipahi, B., Yurtkoru E.S., & Çinko M. (2008). *Sosyal bilimlerde SPSS ile veri analizi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Stein, D. J., Koenen, K. C., Friedman, M. J., Hill, E., McLaughlin, K. A., Petukhova, M., ... & Kessler, R. C. (2013). Dissociation in posttraumatic stress disorder: Evidence from the world mental health surveys. *Biological Psychiatry, 73*(4), 302-312.
- Strube, M. J., & Barbour, L. S. (1983). The decision to leave an abusive relationship: Economic dependence and psychological commitment. *Journal of Marriage and the Family, 785-793*.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş, temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri, Siyasal Basın ve Dağıtım.
- Kahraman, M. ve İköz, F.E. (2023). *Duygusal şantaj ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi*. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14*(2), 1131-1154.
DOI. 10.51460/baebd.1350019

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (2), 1131-1154.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Tekin, N. (2022). Sağlık hizmetlerinde yıkıcı davranış ve mobbingin önlenmesi: İyi iletişim uygulamaları. *MEYAD Akademi*, 3(1), 72-90.
- Thompson, L., & Walker, A. J. (1989). Gender in families: Women and men in marriage, work, and parenthood. *Journal of Marriage and the Family*, 845-871.
- Yatçı Ehi, D. (2011). *Ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin psikolojik şiddete (mobbing) ilişkin görüşleri (Şanlıurfa ili örneği) (Doktora Tezi)*. Erişim adresi: <http://acikerisim.harran.edu.tr:8080/jspui/handle/11513/1177>
- Yılmaz, H. (2018). İnsan ilişkilerinde manipülasyon ölçeği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4).
- Yılmaz, P. K. (2021). *Genç yetişkinlerde çatışma stilleri, çocukluk çağı travmaları ve yakın ilişkiler: Karma bir araştırma (Doktora tezi)*. YÖKTEZ veri tabanından erişildi (No: 696981).
- Yurdugül, H., & Aşkar, P. (2008). An investigation of the factorial structures of pupils' attitude towards technology (PATT): A Turkish sample. *Elementary Education Online*, 7(2), 288-309.